

Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17039>

Özet

Askeri Liderlik ba?lam?nda etkinli?in ölçülmesine yönelik geli?tirilmif bir araç olan Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i, 2014 y?l?nda Nuri Künter ve Sertaç Gürbüz taraf?ndan yap?lan bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür. Bu ölçek, askeri ortamlarda liderlerin astlar? üzerindeki etkilerini, etik yakla??mlar?n?, güven ili?kilerini ve geli?im odakl? davran??lar?n? de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Geli?tirme sürecinde yüksek düzeyde iç tutarl?lk (Cronbach Alfa: 0,94) ve kabul edilebilir benze?im geçerlili?i sonuçlar? elde edilmi?tir. Ölçek, askeri liderlik kavram?n?n operasyonel düzeyde ölçülmesine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Askeri Liderlik, Lider Etkinli?i, Ölçek Geli?tirme, Örgütsel Davran??, Askeri Ba?lam, Güvenirlik.

Yazarlar

Nuri Künter, Sertaç Gürbüz.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, askeri örgütlerde görev yapan liderlerin sergiledi?i davran??lar?n etkinli?ini ve ba?ar?s?n? bilimsel yöntemlerle ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu çal??ma, sadece liderlik etkinli?ini ölçmekle kalmayıp, aynı zamanda askeri liderlik kavram?n?n kuramsal çerçevesini derinle?tirmeye yönelik kavramla?tırma çabalar?na da destek olmay? hedeflemi?tir.

Askeri ba?lam, sivil örgütlerden farklı olarak yüksek risk ve hiyerar?i gerektiren kendine özgü dinamiklere sahiptir. Bu nedenle, genel liderlik ölçeklerinin askeri ortamdaki etkinli?i ölçmekte yetersiz kalabilece?i düşünümü? ve bu özel ba?lama uygun bir ölçüm aracı geli?tirilmifdir.

Yap?

Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i, askeri liderin astlar? taraf?ndan nasıl alg?land??n? ve ne ölçüde etkili oldu?unu de?erlendiren temel bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, liderin etik sorumluluklar?, astlar?na duydu?u güveni yansıtmayı, astlar?n? geli?imine katkı yapması ve performans de?erlendirmelerinde tarafsızlık göstermesi gibi kritik boyutları içermektedir.

Ölçek, liderlik etkinli?ini tek bir bütüncül yapı altında ele almaktadır. Maddelerin odak noktası,

liderin sadece görev ba?ar?s?na de?il, ayn? zamanda insani ve etik sorumluluklar?na ne kadar ba?li? oldu?unu belirlemektir. Bu, modern askeri liderlik anlay???n?n temelini olu?turan dürüstlük ve ast yeti?tirme sorumluluklar?n? yans?tmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal???malar?, maddeler aras? ili?kilerin incelenmesi yoluyla gerçekleştirilmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?i olu?turan maddeler aras?ndaki en dü?ük korelasyon de?erinin $r=0,41$ oldu?u tespit edilmi?tir. Bu de?er, maddeler aras?nda orta düzeyde bir ili?kinin bulundu?unu göstermektedir.

Elde edilen bu korelasyon sonuçlar?, Kline ve ?encan taraf?ndan belirlenen benze?im geçerlili?i (convergence validity) kriterlerini kar???lad??? için, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? tutarlı bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in askeri lider etkinli?i yap?s?n? ölçme konusunda yeterli düzeyde iç tutarlı???a sahip oldu?unu do?rulamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri üzerinden raporlanm???tır. Çal???mada hesaplanan Cronbach Alfa güvenilirlik katsay?s? 0,94 olarak bulunmuştur.

Genel psikometrik standartlara göre 0,90 ve üzeri Cronbach Alfa de?eri, ölçe?in mükemmel düzeyde iç tutarlı???a sahip oldu?unu ve farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle yap?lan ölçümlerde tutarlı sonuçlar verece?ini i?aret etmektedir. Bu yüksek güvenilirlik katsay?s?, ölçe?in askeri ba?lamda kullan?ma uygunlu?unu güçlendirmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal???mas?n?n detaylar?, maddeler aras?ndaki güçlü ve orta düzeyli korelasyon de?erleri (en dü?ük $r=0,41$) üzerinden bir yap?n?n varlı???n? göstermektedir. Güvenirlik analizinde elde edilen yüksek iç tutarlılık katsay?s? (0,94), ölçe?in tek boyutlu ya da bask?n bir ana faktör etraf?nda topland???n? dü?ündürmektedir.

Her ne kadar kaynak içerikte detaylı Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi sonuçlar? (örne?in, faktör yükleri veya aç?klanan varyans yüzdesi) belirtilmese de, yüksek iç tutarlılık ve ba?arılı benze?im geçerlili?i sonuçlar?, ölçe?in askeri lider etkinli?ini ölçen güçlü ve homojen bir yap?ya sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek, yeni bir kavramla?tırmaya dayalı olarak geli?tirilmittir.)

Format: 7'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i.

Derecelendirme: 1=askeri liderde bu özellik hiç bulunmamalı, 7=askeri liderde bu özellik tamamen bulunmalı.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Askeri personel. (Astlar tarafından lideri değerlendirme amaçlı kullanılmıttır.)

Ya? Grubu: Yetkinler (Askeri personel).

Popülasyon Detaylar?: Askeri örgütlerde görev yapan çe?itli rütbe ve kademelerdeki personel.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim veya gözlemci tarafından liderin davranışları değerlendirilmesi.

Anahtar Kelimeler

Askeri Liderlik, Etkinlik, Korelasyon, Benzeşim Geçerlili?i, Liderlik Davranışları, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilinmiyor

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazma Adresi: Nuri Künter (nurikunter@yahoo.com)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2014.

Kullanım Şinleri ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Sorumlu yazar ile iletişim kurmak için kullanılan e-posta adresi: nurikunter@yahoo.com.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal çalışmasına ait PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: askeri-baglamda-liderin-etkinligi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Künter, N. ve Gürbüz, S. (2014). **Askeri Liderlik: Kavramla?tırma ve Askeri Liderin Etkinli?inin Ölçümüne İli?kin Bir Ölçek Geli?tirme Denemesi**. 2. Örgütsel Davran?? Kongresi Bildiriler Kitab?, 457-466, 07-08 Kasım 2014, Kayseri.

Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Astlar?n? gösterdikleri performansa göre tarafs?z biçimde de?erlendirir.

Verdi?i kararlar?n ahlaki ve etik sonuçlar?n? göz önünde bulundurur.

Astlar?na güvendi?ini hissettirir.

Ast?n?n önceliklerine kar?? duyarlıdır

Ast?n? yeti?tirmeye zaman ayırır.